

* *Štajarske kôse v francozski razstavi.* Kako trdno in jako je štajarsko železo, pokazalo se je v londonski razstavi (izložbi) leta 1862., kjer je g. Wertheim, ud avstrijskega odbora, debeli angleški pleh s štajarsko kôso prerezal. Isti gosp. Wertheim je nedavno v pariški razstavi hotel cesarju Napoleonu dokazati trdobo štajarskih kôs, da preseka pruski pleh. Ko pa blizo cesarja vzdigne s čvrsto svojo roko štajarsko kôso, zgrabi ga krepák človek — skriven policaj — drži mu roko in zabrani poskušnjo, misleč, da gré za življenje cesarjevo. Ta dogodka je zelo osupnila pričujoče ude izložbene komisije, ki niso pričakovali, da je cesar Napoleon med svojimi Francozi tako malo življenja varen, da še v razstavi ga morajo obdajati in čuvati skrivni policaji!

„Gosp. List.“

Slovansko slovstvo.

* *Postonjska Jama.* Popisal dr. Etb. Costa. Založil bukvar J. Giontini v Ljubljani.

Binkošti se bližajo, in ž njimi čas, da marsikdo roma v to jamo, ki se v najlepšem lišpu kaže ta čas, in ki je, razun bleškega jezera, res kinč deželi naši.

Naš prečastiti mestni župan gospod dr. Costa je leta 1863. lepo popisal to čudo natorno, in da se popotnik v jami lahko iznajde, dodal je še obris vseh notranjih razdelkov njenih, kakor ga je izdelal dobro znani inženir Evnike. Človek, kedar pride v kako neznano večje mesto, rad si kupi načrt mesta, katero ogledati želi, — še bolj potreben pa je popotniku tak črtež, ako pod zemljo hodi 2, 3 ure. Kakor v mestu ima vsaka ulica svoje ime, tako tudi ima v jami vsak važnejši kraj, vsak odličnejši kapnik ali skupina posebnih kapnikov tudi svoje ime. Kdor pregleda dr. Costov načrt in prebere popis, predno gré v jamo, odpera se mu pri vsaki stopinji po tem popisu že nekako znan svet, in tem globokeji so vtiski, ki jih ta čuda delajo na-nj, čem bolj je bil že pripravljen na ta ali uni pogled.

Naj tedaj vsak, kdor gré v jamo, si omisli omejenega zanimivega kažipota, kteremu je v ličnem natisu cena le 40 nov. krajc. Knjižica se dobiva v Ljubljani pri založniku Giontini-u, pa tudi v Postojni.

* *O zadevah „Čitalnice.“* Ker je že precej dolgo časa, kar sem čast. gg. bralcem razposlal IV. zvezek „Čitalnice“ in ker knjigotržci navadoma okoli velike noči sklepajo svoje račune, prosim lepo, da mi gg. prejemniki blagovolijo poslati, kar so skupili, da tudi jaz lahko račun tega zvezka sklenem, ker se poprej ne morem V. lotiti, dasiravno že imam lepega gradiva pri rokah. Napis je, kakor poprej: „Kanzlei des Herrn Dr. Berzé.“

V Gradcu 1. junija 1867.

Dr. Ivan Geršak.

O Vodnikovem spominku.

Vprašanje in odgovor.

Gorensk rodoljub iz Begunj, nanašaje se na neki dopis v „Slovenču“, poprašuje zopet v pismu „Novicam“ poslanem: kaj da dela za nabiro Vodnikovega spominka izvoljeni odbor? in toži, da se svoje toliko imenitne naloge več ne spominja in delo v nemar pušča?

Na to odgovarja vredništvo ob kratkem samo to-le: Nam ni noben odbor znan, kateri nabira doneske za Vodnikov spominek. Za Vodnikov spominek idejo je sprožil slavni dr. Lovro Toman in „Novice“ so prejemale doneske za spominek. Kolikošen je ves znesek, to je bilo naznanjeno v poslednjem obč. zboru Matiči-

nem, in da je shranjen v hranilnici naši, ker ni še zadosten za spominek, Vodniku primeren.

Čudno je po takem, da se tako nepremišljeno udarjajo odboru, kterega ni! Toman in Bleiweis sta storila, kar sta mogla, da sta spravila 1742 gold. 80 kr. skupaj. Naj skusijo še drugi! Saj nima nihče monopola, da bi on edini smel nabirati doneskov. Naj se osnuje odbor, ki sam stori to, kar na rame družim naklada. Posebno pa je še to želeti, da bi taki, ki vsi razneseni domoljubja, kričijo po Vodnikovem spominku, pa vendar niso vinarja še dodali, sami kaj dali! Posihmal, kar se je bila izcimila ideja Vodnikovega spominka, je prišla nabira za nabiro za deset in dvajset reči, in časi niso zmiraj bili navduševalni slavenstvu; ni čuda tedaj, da skupljeni znesek ni še zadosten za vreden spominek na kakem javnem trgu. Odloženo pa ni opuščeno. Kadar razvedrijo se vremena Slovencem, tekli bodo darovi zopet obilno. To je vzrok, da dr. Toman in dr. Bleiweis mirujeta.

Vendar to nikakor ni zadržek, da drugi pogumnejši začno nabirati. V hranilnici že leži lep znesek; še trikrat toliko, in Vodniku je spominek gotov. Zato začnite! Kamen do kamena palača!

Razstava v Moskvi.

(Konec.)

Ljudstva so zbrana v skupinah; največa je skupina Vélíkorusov. Prebivalci vélíkoruske dežele se vidijo tù na sejmu. Stojí jih kakih 60 v vasi na cesti v raznovrstnih položajih. Na levi vasi je mlin na sapo. Na levi strani družbe na sejmu je mož, kateri s podobami kupčuje, temu na desni stojí izprežen konj, kateri iz kmečkega voza (tjeleg) senó jé. Na sprednji strani je postavljena prodajalnica (bajta), v kateri prodajajo popernjak (sterdenico), in okoli ktere vse mrgoli od prodajalcev in kupcev. Na levici pa je medvedar z medvedoma. Za tem je prodajalec s kvasom (namešek za pivo) in pečenimi češpljami, zraven tega pohišni kramarji, kateri na prodaj ponujajo robo in z zlatom vezene kučme in sukna. Podobe so raznovrstno oblečene, posebno se odlikujejo žene dežele Twer, z nenavadno nošo, ktera je zelo (obilno) sè zlatom ošivana. Med carsko ložo in sejmskim trgom stojé ta vélíkoruska poslopja sè vso pritiklino. Tù je vodnjak (šterna) na vago s kolesom, statve, nove tjelege (kmečki voz), pisker za umivanje z lijakoma, obešen na strešini (perekladini rus). Pri eni hiši je vrt za zelenjavo in kuho, na dvorišči kopica sená, kolarnica izpletena iz šib, hišna varha, pes in petelin, mati ziblje otroka v rešetico. V hiši se vidi velika peč, ob steni močne klopí in na štirivoglati mizi velika lesena solnica, okrogle globoke sklede, in v kotu nasproti vratom omarica s podobami svetnikov, pred katero navadno luč gorí.

Vidi se tudi ilnata s slamo krita maloruska hiša, okoli ktere je narejena ilnata klop. Na vrhu strehe stojí štokrlja. Pri hiši je sadni vrt, na katerem rastejo solnčnice, katerih seme kmetje radi vživajo, buče in mnogo drugih reči. Pri pohištvu leži pred kmečkim vozom zaprega podoliških volov. Obličje Malorusov ni enako Vélíkoruskemu; oni nosijo samo brke.

Od zahodnih Slovanov šinejo v oči najprej Poljaci z dolgimi plavimi (modrimi) suknjami, ktere so rdeče ošite. Drugi zahodni Slovani pa opominjajo zelo na nošo ljudstev, s kterimi živijo ali kterim so sosedji.

Od neslovanskih prebivalcev Rusije je posebno veliko narodov, kateri na pustinjah (stepah) kočevajo. Vidi se cela vrsta kirgiških in baškirskih šotorov iz klobučine. Pohišnega orodja poglavitni deli so preproge, sofam enaka sedišča; sredi šotora železni